

درآمد

لطف‌الله نبوی*

علم منطق در کوتاه‌ترین بیان «علم استدلال و استنتاج درست» است. مکاتب منطقی قدیم همانند منطق ارسطویی، منطق رواقی - مگاری و منطق سینوی هر یک تلاش نموده‌اند پاره‌ای از این استدلال‌های درست را شناسایی و صورت‌بندی نمایند. با ظهور منطق جدید در اواخر قرن نوزدهم، افق جدیدی فراروی بشر گشوده شده است و علم منطق علاوه بر ویژگی صوری بودن، دارای ویژگی محاسبه‌پذیری (منطق محاسباتی و محاسبات منطقی) نیز شد. مورخان منطق، هرچند لایب نیتس را پدر منطق جدید می‌دانند اما مادر زمانه فرزند او «گوتلوب فرگه» را دو‌یست سال بعد به دنیا می‌آورد. با ظهور فرگه منطق جدید نیز متولد می‌شود. مورخان منطق کتاب «مفهوم‌نگاری» فرگه را همسنگ و هم‌تراز کتاب «ارغنون» ارسطو و شاید برتر از آن دانسته‌اند. منطق جدید پس از فرگه با شخصیت‌هایی همچون برتراند راسل، آلفرد تارسکی، لوکاسیه ویچ، هیلبرت، گودل، کواین، کریپکی، هین تیکا، ... عمق و گسترش روزافزونی در قرن بیستم داشته است. منطق جدید در ادامه گسترش خود امروزه به سه حوزه منطق فلسفی، منطق ریاضی و منطق کامپیوتر تقسیم شده است که هرکدام به شعبه‌ها و گرایش‌های زیادی تقسیم می‌شود. منطق جدید توسط یکی از شاگردان ممتاز برتراند راسل یعنی «دکتر غلامحسین مصاحب» با نگارش کتاب «مدخل منطق صورت» در سال ۱۳۳۴ش به جامعه فارسی‌زبان معرفی شد. کتاب اخیر در عین حال جامعه علمی و فلسفی ایران را متوجه خلاء منطقی بزرگی کرد که پس از خواجه‌نصیر طوسی در حوزه علم منطق در جهان اسلام به وجود آمده است.

* دانشیار دانشگاه تربیت مدرس nabavi_1@modares.ac.ir

پس از تلاش‌های موثر، سازنده و ماندگار دکتر مصاحب، خوشبختانه در دو دهه اخیر شاهد رشد، شکوفایی و گسترش قابل توجه بحث‌های منطق جدید در محافل علمی و دانشگاهی ایران هستیم. تأسیس گرایش‌های منطق ریاضی و منطق فلسفی در برخی دانشگاه‌های کشور را باید طلعه این شکوفایی و بالندگی دانست که این خود زمینه بروز و ظهور تدریجی جامعه علمی - منطقی کشور را فراهم آورده است.

مجله «منطق پژوهی» به‌عنوان اولین مجله تخصصی در حوزه منطق، فرصت مبارک و میمونی را در اختیار جامعه علمی ما قرار می‌دهد تا نتایج پژوهش‌های خود را در زمینه علم منطق و مباحث مرتبط با آن منتشر نمایند.

مجله منطق پژوهی مفتخر است که مقالات ارسالی پژوهشگران و محققین کشور را در محورهای زیر، پس از تصویب در هیئت تحریریه منتشر کند.

منطق فلسفی - منطق ریاضی فلسفه منطق - منطق کاربردی و کاربرد منطق - تاریخ منطق و منطق تطبیقی - فلسفه‌های زبانی با رویکرد منطقی - روش شناسی با رویکرد منطقی.

تردیدی وجود ندارد که وصول به اهداف علمی مزبور جز با مساعدت و همیاری کلیه پژوهشگران و محققین کشور میسر نخواهد شد. به امید تجدید حیات و حیات مجدد علم منطق در کشور عزیزمان، ایران.